

הרגש משתלט על השכל (ב)

ה'מסילת ישרים' אומר בתחילת הספר שהעולם הזה דומה לגן המבוכה. זה כמו מבוך עכברים שצריך להגיע לפרס באמצע. השרים הקדמונים היו עושים גינות כאלה עם שבילים. כשאתה בתוך המבוך, כל השבילים נראים אותו דבר. אתה חושב שאתה הולך לכיוון הנכון, ובעצם אתה הולך לכיוון ההפוך. מי יכול להגיד לך את הדרך? מי שעומד למעלה. מי שיצא כבר מן המבוך, מי שהגיע לפרס, יכול להגיד לך אם אתה בכיוון הנכון. כך חיים רוב העולם. כל אחד הולך בדרכו, ואם מישהו יעיר לו הערה, ככל שהוא יותר בעל גאווה כך הוא ינפנף אותו החוצה. מי אתה שתגיד לי?! הוא מרגיש שזו פגיעה בכבודו שאומרים לו שהוא טועה. יש גאווה מכל מיני סוגים. יש גאווה בשכל, יש גאווה ברגש, יש גאווה אקדמית. אנשים לא יכולים להודות בטעות, כי אם יודו בטעות, אז מה יהיה מחר? לכן הם עכשיו משוחדים ולא יכולים לראות מה באמת קורה. לאדם יש מוחין ויש לב, דהיינו רגש. אם השכל שולט, האדם מנווט את הרגש שלו לפי השכל. המצב הגרוע הוא שהרגש תופס את השכל. למשל, אדם מפחד מאוד לטוס. אומרים לו: תחשוב בהיגיון. הסטטיסטיקה מראה שמתים בתאונות דרכים פי כמה וכמה מאשר תאונות מטוס. הסיכוי שלך למות בתאונת מטוס הוא הרבה יותר קטן מאשר בכביש. רק היום מתו שלושה בתאונות דרכים! אבל גם אם ידברו אתו לשכל, הוא לא מסוגל לקלוט ולחשוב, כי הרגש תפס לו את המוח. אדם שהרגש שלו משתלט לו על השכל, מדבר מהרגש בלבד, ואין עם מי לדבר. כשהגאווה שולטת בנו, אנחנו לא חושבים. אי אפשר לחשוב ולראות מציאות אחרת. אדם שאשתו אומרת משהו ההפך ממנו, מרגיש שאם הוא יודה שטעה זה ישפיל אותו. יש זוגות שמתווכחים שמונה שנים אותו ויכוח. 50% מהגירושין הם מהגאווה הזאת, מכבוד. בני הזוג רבים אחד עם השני מי ישלוט, של מי תהיה המילה האחרונה, מי יתכופף למי. זה איום ונורא, כמו שתי מפלצות בבית. כל עוד הזמזום של הרגש הוא כל כך חזק, אי אפשר לחשוב, אי אפשר להשליט את המוחין על הלב. כדי ללמוד צריך להגיע במצב ניטרלי, שבו הרגשות שקטים ואפשר לחשוב. כך אפשר לקבל מוחין, ואם משתמשים בהם זה עוזר להשתלט על הרגש שדיברנו עליו. כמובן שעדיין צריך עבודה. אם אדם יודע משהו בשכל, זה לא יורד לו עדיין לתוך הלב, הוא לא חי את זה. צריך התבוננות וחזרות רבות כדי להחדיר את הדברים פנימה, לחפור שוב ושוב בתוך הלב עד שזה ייכנס. אם אדם מבין שהוא עיוור, שהוא לא רואה בגלל הגאווה שלו, הוא יעשה הכל בשביל להשתנות.

סכנה של מנהיגים

הגאווה היא בכל תחום. פוליטיקה זה רק גאווה וכבוד. פוליטיקאי, גם אם יתהפך כל הגלובוס 8 פעמים הפוך ממה שהוא אמר, הוא לא יודה שטעה, כי זה רייטינג. לא מעניינת אותו האמת, מעניין אותו רק שיבחרו בו. הוא משוחד. איך הוא יגיד משהו שהוא באמת מאמין בו? הוא לא יכול. הוא מדבר ככה כי הוא רוצה להמשיך לשלוט. הגאווה הורסת כל חלקה טובה. ככל שאנשים הם יותר קטנים, ככל שהדעות יותר משובשות, כך יש יותר גאווה. היה אחד בשם גלילאו גליליי, הוא גילה שכדור הארץ מסתובב כמו גלגל, כמו השם שלו. ראשי הכנסייה העמידו אותו למשפט על זה, כי עד אז אמרו שכדור הארץ עומד והוא טען ההפך. זה לא שחקרו וראו שהוא לא צודק, אלא אמרו לו: איך אתה סותר את הדעות של הכנסייה?! את הדעות שלנו?! שרפו אנשים בגלל דעות, כי זה פוגע בכבוד שלהם. הגאווה נפגעת, אז אין אמת. לא רואים. זה מה שה'מסילת ישרים' אומר: "עיוורון ממש אשר אין שכל האדם רואה חסרונותיו ומכיר פחיתותו". מי שהוא בעל גאווה, כל הזמן רוצה להעלות את עצמו. כשנותנים לאדם להיות מנהיג, מרוב הכבוד שהוא מקבל והגאווה שעולה לו לראש, הוא יכול להגיע לשיגעון גדלות. היו דוגמאות כאלה בהיסטוריה. נבוכדנצר מלך בבל אמר: "אעלה על במתי עב, אדמה לעליון" (ישעיהו יד, יד), כלומר, אני כבר דומה לאלוקים. יצאה בת קול משמיים ואמרה לו: רשע בן רשע, בן בנו של נמרוד הרשע! (חגיגה יג, א). כל השושלת שלו היו עם שיגעון גדלות. גם נמרוד אמר "נעשה לנו שם" (בראשית יא, ד), גם אני אלוקים. נמרוד הוא הראשון שהמריד את כל העולם נגד הקדוש ברוך הוא. כשבא אברהם אבינו ואמר לנמרוד שהוא לא אלוקים, נמרוד זרק אותו לכבשן האש. מהצאצאים שלו יצא נבוכדנצר, שגם הוא טען שהוא האלוקים. אמרה לו הבת קול: כמה ימי האדם? 70 שנה, ואם בגבורות 80 שנה. דע לך שהמרחק מהארץ לרקיע הראשון הוא 500 שנה. העובי של הרקיע הראשון 500 שנה. בין הרקיעים זה 500 שנה, ככה שבעה רקיעים, אחרי זה רגלי החיות וקרסולי החיות. זה תיאור של כמה מיליוני שנות אור עד שמגיעים למעלה. ואתה אומר שאתה דומה לאלוקים? אתה גוש בשר, אתה תרד לשאול. כמובן שזה לא תיאור גשמי, אלא רק לסבר את האוזן. המשמעות היא שכדי לעשות את התנועה הרוחנית הכי קטנה, להתרומם קצת מארציות לרוחניות, בלי סייעתא דשמיא זה לוקח 500 שנה. 500 שנה לוקח להרים את המציאות הגשמית שלך מהגאווה, מהכבוד, מהכעסים. עם סייעתא דשמיא אפשר לעלות בשנייה לכיסא הכבוד. גם פרעה אמר: "לי יאורי ואני עשיתיני" (יחזקאל כט, ג). אני עשיתי את עצמי. יש לזה שורש נכון, אבל כשלוקחים את זה לקליפות, נהיה שיגעון גדלות. האדם נהיה מפלצת. זה מסוכן מאוד אם לא עובדים על זה. על שאול המלך מסופר שנכנסה בו רוח רעה, חולי נפש, מכך שפגעו לו בכבוד. אף אחד לא העז להילחם בגוליית הענק. דוד בא ונלחם בו, פגע בו עם הקלע והרג אותו. היה ניצחון גדול לישראל, ואז התחילו לשיר: "הכה שאול באלפיו ודוד ברבבותיו" (שמואל א, יח, ז). שאול היכה אלפים, ודוד בעשרות אלפים. שאול נפגע, ואז נכנסה בו רוח רעה

למשך כל ימי חייו, הוא לא יצא מזה. זו מחלת נפש ממש. היחיד שיכול לרפא אותו היא דוד המלך, שכאשר היה מנגן לפניו סרה ממנו הרוח הרעה, ואבל לאחר מכן שוב היתה חוזרת. לכן הוא רדף כל הזמן אחרי דוד. ירבעם בן נבט הפסיד שני עולמות, חטא והחטיא את כל ישראל. חז"ל אמרו (סנהדרין קב, א) שהוא היה חכם כל כך גדול, שכל חכמי דורו היו לפניו כעשבי השדה. הקדוש ברוך הוא אמר לו: חזור בך, ואני אתה ובן ישי מטיילים יחד בגן עדן. שאל ירבעם את הקדוש ברוך הוא: מי בראש? ענה לו: בן ישי בראש. אמר לו: אם כך, לא רוצה. שדוד המלך יהיה לפניי? אני לא יכול לסבול את זה. הוא איבד את כל השכר שלו, עולם הזה ועולם הבא, בגלל גאוה. זו קצת חוצפה מצידנו לדבר עליו, אם זה לא היה כתוב בספרים לא היינו מעזים. ירבעם בן נבט היה יכול להיות נשמת משיח בן יוסף. אלו אנשים ענקיים וגם היצרים שלהם מאוד חזקים.